

БУРЯДАД ҮНЭН

СОВЕТСКОЕ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной
декабриин 21-нээ гарана

№ 47 (17770)

1988 оной февралин 25, четверг

Сэн 3 мүн.

НЭДХЭЛГЫН ШУГАМААР

...саан, февралин 25-да Москвада манай XXVII съезд хүдэлмэрээ эхилээ бэй. Эхэлмэр, түүхэн хэмжээгээр болоо хаа, агшан юм ээб даа. Гэбшье сэг сагаара, сахилса хүнүүд гэдэг бэй. Революциноно хубилтануу-р бүхэн хэдэн арбаад жэлэй сэнтой гэдэн уран гүнүүдөө һонаад үзэл. Владимир Ильич Ленин, д дээрэ үлүүднөө бодомжолон үзэхдөө, иймэ нэгэ энтэ бшэ онсолон тэмдэглэн байдаг: революциноно арад зон шорын аалин намдуу сайгхидэ энтэй зуу дахин ехэ хүсэ шадал хуукоон гарга-рхыо сагнай, эгээл иймэ үе болоно бшуу.

...хүн олоо, төөр жолэй туршада гаталһан замаа харахдаа, үрийдшалан хэлэгшын тон зүб байһанда, урда хуута 33-шоошье алдаагүй байһанда эгтэнэбди. Юуб гэхэ-тэ түүхэтэ съезд хадаа мүнөөнэй үе сагай эгээл асуудалнуудаа харюу үгэрэн, оройной болон шашанын хуримтын төдөрхөл хэргы замуу-р бэйхэ юм. КПСС-эй ЦК-гай 1985 оной апрелин 21-д эки табинан хубилган шэнхдэлгын хараа бодол гэдэн, оройной социально-экономическа хүгжэлтэ, ажайдайдай бүхы халбаринуудые улам илгээ гэдэн гол зорилго съезд баталаа бэй.

...энтэ хойшо болһон ЦК-гай Пленумууд, тэрэ-бэриинуудые дэлбэлэн тододхоон, кадрова поли-тикийн эрхилгын ба хүтэлбэрилгын шэнэ гуримда-р ба дунда һуралсалы хубилган шэнхдэлгын-дэ гүгээрлөгөөр шэнхдэлгын, саашанки зорилго-рогойһон байха юм. һаяхан боложо үгэрһан партиин Пленум дээрэ М. С. Горбачев хубилган-абаа тухай дэлгэрэнгүй хэлжэ, тэрэниие эрхэ соёл болбосорлой талаар хангаха тодорхой-лоо табинан байна. Мүнөө Бүхэсоюзна XIX пар-тиинэ нэрэстэй түрэгтэйгөөр угтахэ гэдэн худ-алдлаа бэй.

...энтэ хойшоки үе соо юун хэгдэб гэдэн эрхэ өһоороо гараад эрнэ. Эзлэнэй гайхалгүй, тэмдэглэе юмэн гэдэ, парти болон орон-той хубилган шэнхдэлгэ эрэгсгүй шэнхдэлгэ бол-лоо талаараа ажайдайтайгэр бөлүүлэгдэнэ байна. Экономиконо юмэн хубилга эхилээ бшуу. Нүүрэй-дэ туршада ажаллэ бүтэсэн үргэлгын эршэ арбан-дэ шэнхдэлгэ дунда бүтэсэн дүнгүүдэй жэшэбэл, өстөдэ — 1,3 дахин, барилгада — 1,6, хүдөө ажы-гуур замтай транспортда — 3,6 дахин дээрүүр-дэ нийтин ажаллэ бүтэснээ дээшлүүлгэнэй — 1984 синууда национальна доходой 86 процент-дэ баага, 1987 ондо — 100 процент хангагдан-Арадай ажаллэ халбаринуудые техникеска тар-зур эрэгсүүлхэ, эрдэм ухаанай аргаар эрхилжэ-рхэ үзүмэн хэгдэ. Машина бүтээлгэдэ горитой хуби-болжо байхэй.

...улаан гэхэдэ, партиин съездын шиндхэбэринүү-дэ туррун хүн зоние эдэе хоолой зүйлүүдээр, болон социальна бусад зүйлүүдээр гүйдэ-дэ асуудалда эх анхарал хандуулагддаг болоо. онуудта оройноо тарха хурлаа абалга 17 процен-тэ Хөрөө арбан нэгдэхэ табан хилдэ дунда эр-дүүдүүдэй асуулаа үзэбэл, мяха үйлдэрилгэ-рхэ — 11,9, үндэгэ — 9,4, үндэгэ үгэрһэн үгэрһэн туршада дээшлэн байха юм. Энтэ ард зоний-дэ һайн хубилтануудые оруулаа ха юм.

...энтэ хойшоки сагта гансаһе материальна үйлдэ-рхэ совет хүнүүдэй оюун бодолдо, оройной политическэ турим журмалы байдалда нилээд эхэ-дэ үзэгдэнэ ха юм. Юуб гэхэдэ, хүнэй нэрэ хүндэ-рхэ болон хүсэл зоримчнэ эршэдэ, ажал хэрэгшын-дэ боллоо. Эзлэнэй орон дотор демократин үзүм-энэй гүгээрлөгөөр дэлгэржэ байһанай, бүхы юмэн-зондо дуулгадэг, тэдэнтэй зүбшэдэ болоһоной-дэ ха юм.

...шэнхдэлгэ хадаа гансаһе үйлдэрилгэ хабатай-тай партиина, совет болон ажакын оргонуудай хү-шээ сагай эрилтын өһоор абуула, албан хойрог, турим баримталха ядалтай эрид тэмхээ зорилго-гэшэ. Умар нилээд мүнөө эмхэе талаар эхэ-гаргадана гэшэ.

...шэнхдэлгын хүсэтэ нулоон доро, хүдэлэришэд-дэ һавадай хүсэл оролдоогоор манайһе республика-дай хоёр жэлэй туршада багсамаар хубилтанууд-дэ тэмдэглэгдэ.

...шэнхдэлгын промышленность жэгдээр хүдэлжэ, түсэ-б-ниаа дүүргэжэ. Жэшээ, 1986—1987 онуудта то-лунчи үйлдэрилгэ түсэб 100,1 процент, продукци- түсэб — 100,4 процент дүүргэгдэнэ байна. Урид-дэ түсэбэй өһоор, ажаллэ бүтэсэ энэ хугасаа соо-тэрэ дээшлэхэ байгаа хаа, үнэн дээрэ 11,6 про-цент хубилган байх юм. Үйлдэрилгын хүсэнууд улам-дэ бүтэснээ урда шанартай барилтанууд — Гусино-ГЭС-эй, Түгүн шүлүүн нүүрэнэй уурхайн, Бай-түрэмэй замтай барилтанууд түлэг дундаа.

ҮСХЭЛ ДАЛИЖАА

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой дизельнэ цехэй, бурад шудхалгын цехэй Э. В. Хабеевэй хүтэлбэрилдэг үндэ-стогай, вагонной модон зүйл-нүүдэе бүтээдэг цехэй А. И. Ан-дреевэй ударидаагдэ бригадын-коллективүүд партиин Бүхэ-союзна XIX конференциин нэгдэхэ үдэр болотор байһаа-оной түрүүшын хахад жэлэй даабарине болзороһон урид дүүргэжэ гэдэн үүсхэл гаргаа.

ЭРШЭЭ БУЛАДХАНГУЙ

Проектно-барилгын «Бурят-гражданстрой» нэгдэлэй үйлдэ-бэрини подразделениүүдэй коллективүүд партиин Бүхэ-союзна XIX конференцие ажаллэ эрхим бэлгүдэйтэйгээр угтахын түлөө социальн мурь-сөө үргэн дэлсэйтэйгээр «дэл-гэрүүлэн, бүтээсэ» эхэйтэйгээр хүдэлнэ.

Нэгдэлэй коллектив байрын гэрнүүдэй бариха, ашгаллага-да тушааха үгэрлөгшэ жэлэй түсэбтэ даабарине амжалта тү-гэсөөр дүүргэжэ хэн. Байһаа-оной эхинтэй эршээ һуладхан-гүй худалжэ, өөһөднгөө хү-сөөр барилга-хөбсөөрлөгшэ дү-дэлмэри хээ яварин түсэб 100,5 процент бөлүүлэн бай-но. Бүхэсоюзна партконферен-циин нэгдэхэ үдэр болотор

МУРЫСӨӨНДЭ ИЛАБА

«Забайкаллес» нэгдэлэй Гор-хоной леспромхозой коллек-тив үгэрлөгшэ жэлэй дүнгүү-дээр бүхэсоюзна социальн му-рысөөндэ эрхимжэ, СССР-эй Ой модоной, целлюлоза-саарнаһа, модо болбосоруул-гын министрствын, халбарин профессор ЦК-гай Хүндэл-лэй дипломуудаар, мүнэн ша-нгаар урмашуулагдба. Энэ ту-руу предприитин эбтэй зөтэй коллектив модо бэлдэхэ үн-гэрһэн жэлэй түсэбтэ даабар-ине 113,4 процент бөлүүлэ-лэн байна. Тиггэжэ түсэбтөө-доо 11,1 мянган кубометр модо бэлдэхэжэ, хэрлэгшэдтэ эрбэгээжэ.

Леспромхоз дотор дэлгэр-һэн социальн мурьсөөндэ В. С. Каурев, И. П. Нагаев, А. В. Свиорцов гэгшэдэй хүд-элбэрилдэг модо бэлдэхэжэ-дэй бригаданууд илажа гаргаа. Эдэ коллективүүд туйһан амжалтаа арьбадхаһын тула байһаа оной эхинтэй эршэтэй-шангаар ажаллана. Жолоошод Анатолий Васильевич Кыр-деев, Виктор Петрович Камер-лохар гэгшэдэй ударидаагдэ экипажнууд модо зөөх даабар-инаа хоо үлүүлэн дүүргэжэн-байха юм.

Нэгдэлэй бусад предприя-тинуудһаа түрүүлэн үгэрлөгшэ жэлэй зун тэдэн ажаллэ түл-бэрини шэнэ гурим үйлдэ-рилгөө нэбтэрүүлэжэ хэн. Тус гурим үйлдэрилгэ нэбтэрүүл-лэн сагнай хойшо ажаллэ бү-тээсэ эрид дээшлүүлэгдэнэ, журим хазагайруулаа ушар-нууд үсөөрһэн байна.

Н. ЛАЗАРЕВА, «Забайкаллес» нэгдэлэй эконимическэ шэнхдэлгэ секторые дагша.

КПСС-ЭЙ ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Запасай залуу сэргэжэдэй бүхэсоюзна сборой дүнгүүднээ КПСС-эй Центральна Комитет хаража үзэбэ. Нүүрэй үедэ СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнууд-тэ алба хээн залуу хүнүүдэй социальна ба политическэ үүсхэл эдбхи нилээд ургаа гэжэ баталаган абтан тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Загаста табиглаһан эдир хүбүүд ажалла ба һуралсалы коллективүүдэй нийтин-политическэ ажайдайдаа эршэмтэйгээр хам ороһонсо. Афганистан-д интернациональн аялгааа дүүргэжэн залуу хүнүүд өөһөднгөө эгээл эдбхи-тэйгээр харуула. Олохон партиина ба комсомолой организацинууд залуушувлые, ургажа ябаа үетэниие сэргэй-патриотическэ, интернациональн, физическэ та-лаарны хүмүүжүүлгэдэ урдын сэргэжэдэе шадмаараар элсүүлэн хабадуула. Оройной олон республикануудта, област-нуудта сэргэжэд-интернационалистнуудай клубууд, советүүд эмхидхэгдэн байгуула-дана. Тэдэнэй олонжин ажал ябуулгые тусхай эмхинууд дэмжэнэ, олоной зүгһөө халуунаар һайшаана.

Гэгшэй хамта гүнзэгэ үзэл бодолгүй, гансал хара амяа хараһан зарим хүнүүд нимэ шатын залуушувлые олонитгэдэ шу-хала урда шанартай хэрэгүүдхэ хо-лодуула, тэдэниие комсомолоһоо талһаа, хубилган шэнхдэлгын үедэ ушаржа бай-хан бэрхшээл түбэгүүднээ һамбаашалан, дайһаа ба ажаллэ вертутануудта тэдэниие зүрчлөгөөр табижа, сэргэжэд-интернациона-листнуудта гүрэнэй тогтоолон хүндэлгэ-нүүднээ, булоу байдалье бөлүүлгэдэ-һын элдэс хандаха ушар баримтанууд-уөөл би байна гэжэ тогтоол соо хэлгэ-дэнэ.

Эдир үетэниие сэргэй-патриотическа та-лаар хүмүүжүүлгын зорилгонуудые шид-хэлгэдэ эдбхитэйгээр хабадаха талаар тэдэнэй хүсэлэл оролдоһонуудые элсүүл-гэжэ, тодорхой, ашатай туйһай хүдэлэ-рилгэ нилүүлэн нэгдүүлэха талаар урдын сэргэй алба хааһадай хүсэл эрмэлзэлые сөг соогоо дэмжэхэдэ, ВЛКСМ-эй ЦК зүб юмэн хээ гэшэ.

Сбор дээрэ СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнууд-тэ алба хэлгэдэ залуушувлые бэлдэлгэй асуудалнууд үргээр өршөн хэлсэгдэ, хүн зоний дунда оборонно-ниттэ ба спор-тивна хүдэлмэри ябуулгада ушаржа бай-хан дутуу дунданууд тэмдэглэгдэжэ. Дайн-байдаануудта шархатан, гэмэлтэн сэргэ-жэдэг, наһа барагшадай бэлдэлгэ, тэдэнэй дурасхалуудта зарим эмхинууд-дэй, туйһалта иоурнуудтай зүгһөө ханга-тагүй анхарал хандуулагдана гэжэ үгэ-лэгдэжэ орбо хурсаар мэдүүлбэ. Гэгэ зураа зарим залуу хүнүүдэй бээ, дээрүүр таби-ха, обществодо онсо һуури, ээлжэ гэдэн-наһаашалануудые сборто хабадагшадай диллэхи олохын бурнушаага. Залуушув-лые хуулин наһа туйһаагай эдиршув-лые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ урдын сэргэ-жэдэй эрдэм мэдээ, дүй дуршэлые эдбхи-тэйгээр хэрэглэхэ талаар шглүүлэгдэнэ-дэй дүнгүүдэй документнэе сборто хабаа-дагшад демократин үндэһөөр зохёон абаба.

Залуушуулай дунда сэргэй-патриотическа хүдэлмэри ябуула хэрэгтэ запасай залуу сэргэжэдэ эдбхитэйгээр хабадуу-лаха талаар ВЛКСМ-эй ЦК-гай хараһан хэм-жээнүүднээ КПСС-эй Центральна Комитет һайшаага.

ХАА ХААНАГҮЙ ЗАЛУУШУУЛАЙ АШАТЙ ТУНА-ТАЙ ЭНЭ ХЭРГЭИЕ ДЭМЖЭХЭНЭ ПАРТИИНА, СОВЕТ, ПРОФСОЮЗАЙ, КОМСОМОЛОЙ БОЛОН БУСАД ЭМХИНУУДТЭ ДУРАДХАДАА. СОВЕТ ОБ-ЩЕСТВЫН ГАТАЛАН ТҮҮХЭТЭЙ ХАРГЫ ЗАМЫЕ, ДЭЛХЭЙ ДЭЭРХИ ТҮРҮҮШЫН СОЦИАЛИС ГҮРЭН-ЭЙ ТУЙЛАТАНУУДАЙ ТҮЛӨӨ ОМОГОРХОЛЫЕ, ПАРТИ БОЛОН АРАДАЙ РЕВОЛЮЦИНОНО, ДАЙ-ШАЛХЫ БА АЖАЛЛЭ ӨНО ЗАШЛАНУУДЫЕ АРЬ-БАДАХААР БЭЛЭН БАЙЛГЫЕ ЗАЛУУ ХҮНҮҮДТЭ ЗУБӨӨР ОЙГУУЛАА ШУХЛА.

Сэргэй-патриотическа ба оборонно-ниттын хүдэлмэри ябуула уялгатай бүхы албан зургаануудай, эмхинуудай ажал ябуулгые тааралдуулан табигые һайжа-рхуульчнэ, тэрэниие бөлүүлхын тула эмхидхэлэ ба материальна шухла нэгэ һуури табиһын партиина комитетуудэй анхарал хандуулагдба.

Запасай залуу сэргэжэдэй бүхэсоюзна сборто хабадагшадай дурдхалнуудые хара-жа үзэхэниие, тэдэниие бөлүүлэхэ талаар зохио хэмжээнүүднээ абаһын, һуралса-лай ба ажалуудга газартан залуушувлые, хуулин наһа гүйсөөгүй эдиршувлые сэргэ-гэй-патриотическа талаарны хүмүүжүүлгэдэ-запасай сэргэжэдэе хабадуулгые сааша-дан эдбхижүүлгын асуудалнуудаар элгэ-жээтэ сбор эмхидхэн бэлдэхэдэ, ВЛКСМ-эй ЦК-да, урдын сэргэжэдэй үүсхэл эдб-хитэ бүлгэтэ туйһааһаа үзүүлһын минис-терствэнуудтэ, албан зургаануудта даал-гадба.

Запасай залуу сэргэжэдэе, нэн түрүүн интернациональн уялгаа дүүргэжэн хү-нүүднээ һуралсалы эмхи зургаануудта эхи-н шатын сэргэй бэлдэхэдэй хүтэлбэрилгэ-дөөр улам бүри үргээр табижа арга бо-ломжотой байһе хаража үзэхэниие СССР-эй Гэгээрэлэй министрствэдэ, Техническэ мэргэжэлэй һуралсалы СССР-эй Гүрэнэй комитетэдэ, СССР-эй Эдэгэ ба тусхай дун-да һуралсалы министрствэдэ, СССР-эй Обороноин министрствэдэ дурдхалдаба. Сэргэй ажилтанай, арадай гэгээрэлэй, техникескэ мэргэжэлэй һуралсалы нотагай зургаанууд тэдэниие шэлэжэ олоод, һурган бэлдэхэ ёһотой.

Шархатан ба гэмэлтэн урдын сэргэ-жэд-интернационалистнуудта, наһа бараг-шадай бүлгэнэртэ, тэдэнэй дурасхалуудта-һын тэдэйдэ бэшэ, харин энэрхи дулаан-хар хандаха шухла гэжэ КПСС-эй ЦК партиина, гүрэнэй, профсоюзай, комсомо-лоой оргонуудай анхарал хандуулаа, гүрэн-эй зүгһөө тэдэнэй тогтоолон хүндэл-лэгдэнүүднээ, булоу байдалье бөлүүлэхэ шухла хэмжээнүүднээ абаха эрилтэ таби-ба.

Сэргэжэд-интернационалистнуудай бээ-эргалуудга байһан госпитальнуудые, эм-шээлгэ-һэргэжэмжини эмхи зургаануудые шэфэтэ аблагаа эдбхижүүлһын ВЛКСМ-эй ЦК-да, нотагай комсомолой оргонуудта дурдхалдаба.

Ургажа ябаа залуу үетэниие сэргэй-патриотическа ба интернациональн үзэл бодолойгоор хүмүүжүүлэхэ талаар партиина, комсомолой, совет, гүрэнэй, ний-тин эмхинуудай, зохиохи холбоһонуудай, сэргэй частнуудай хүдэлмэрини дүй дуршэлые олонитгэдэ мэдээлэлүүднээ дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлүүдэ үргэ-нөөр харуула ёһотой гэжэ тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

БАРГАЖАНАЙ РАЙОНОЙ ЭКОНОМИКЫН БА СОЁЛОЙ ҮДЭРНҮҮД

Баргажанай районой экономикын болон соёлой үдэрнүүд Улаан-Үдэ хотын Советскэ районодо мүнөөдэр эхилбэ. Бурядад гүрэнэй оперо боло бөлэдэ академическэ театрта улоһын 7 сагта баяр ёһололой оршон байдалда Үдэрнүүдэй нээлгэн болоо. Үгөөдэр Баргажанай районой ажал-шадай туйһоолгэдэ Советскэ районой ажалшад коллективүүдтэ үгэрлэгдэхэ олон тоото уулзалгануудта хабадаха юм. «Со-кол» гэжэ соёлой байшанда, шэлэй заво-дой соёлой байшанда, хүгжэмэй учили-

НААЛИШАДАЙ МУРЫСӨӨНДЭ ҮРГЭН ДЭЛИСЭ!

Баргажанай районой уран гартанай янза бүрин бүтээлүүдэ Ц. Сампиловой нэрэм-жээ уран зурагай музейдэ табигдана юм.

Х. НАМСРАЕВАЙ НЭРЭМЖЭТЭ ГҮРЭНЭЙ БУРЯАД ДРОМЫН АКАДЕМИЧЕСКЭ ТЕАТРА ФЕВРАЛИН 27-ДО ҮДЭРЭЙ 3 САГТА БАРГАЖАНАЙ-ХИД 36 НАЙРАМАДАЙ КОНЦЕРТ ТАБИЖА. ЭНЭ-ГЭЭР ҮДЭРНҮҮД ТҮГЭХЭЭ ЮМ. ОРОНОН БҮХИ МҮНГЭН В. И. ЛЕНИНЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ ХҮҮГЭДЭЙ БҮХЭСОЮЗНА ЖАСАДА ДАМЖУУЛАГДАХА.

Баргажанай районой уран гартанай янза бүрин бүтээлүүдэ Ц. Сампиловой нэрэм-жээ уран зурагай музейдэ табигдана юм.

ШЭНЭ АМЖАЛТА ТУЙЛАХААР

Хурдахаһын, хубилган шэнхдэлгын түлэг бөлүүлэгдэхэ байһан мүнөө үедэ республикынэй колхоз, совхозуудай коллективүүдтэ горитойхон хубилалта боложо байн-хай. Хаа-хаанагүй түрүү тех-нологий, арга, дүршэл үргэ-нөөр хэрэглэгдэжэ, хүдөө ажы-гын гол продукциудые бага гаргашатайгаар эхээр үйлдэ-рилгэхэ арга замууд тодорхой-логдондо. Илангаа һуурай жэл-нүүдтэ ажахиинуудай һү үйлдэ-бэрилгэ халбарина шэнэ ху-билтанууд болоо. Жэшээл-бэл, сагаан эдэ элбэг эхээр үйлдэрилгэ бэлдэхэжэ тэм-сэл үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ-жэ, үнээдэй һү шэмье нил-лээд горитойхоноор дээшлүүл-гэдэгдэ захыаа олоһоор. Тийн үгэрһэн субьотин удэр рес-публикын Министруудэй Со-ведэй заседаниин зал соо Бу-

рад оройнойһаа түрүү һаа-лишадэй заншалта уулзалга бо-ложо үгэрлөгшэ. Энэ уулзалга-да үнээн бүриһөө 4000 кило-граммһаа бага бшэ һү һаа-лишан хубилалта боложо байн-хай. Хаа-хаанагүй түрүү тех-нологий, арга, дүршэл үргэ-нөөр хэрэглэгдэжэ, хүдөө ажы-гын гол продукциудые бага гаргашатайгаар эхээр үйлдэ-рилгэхэ арга замууд тодорхой-логдондо. Илангаа һуурай жэл-нүүдтэ ажахиинуудай һү үйлдэ-бэрилгэ халбарина шэнэ ху-билтанууд болоо. Жэшээл-бэл, сагаан эдэ элбэг эхээр үйлдэрилгэ бэлдэхэжэ тэм-сэл үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ-жэ, үнээдэй һү шэмье нил-лээд горитойхоноор дээшлүүл-гэдэгдэ захыаа олоһоор. Тийн үгэрһэн субьотин удэр рес-публикын Министруудэй Со-ведэй заседаниин зал соо Бу-

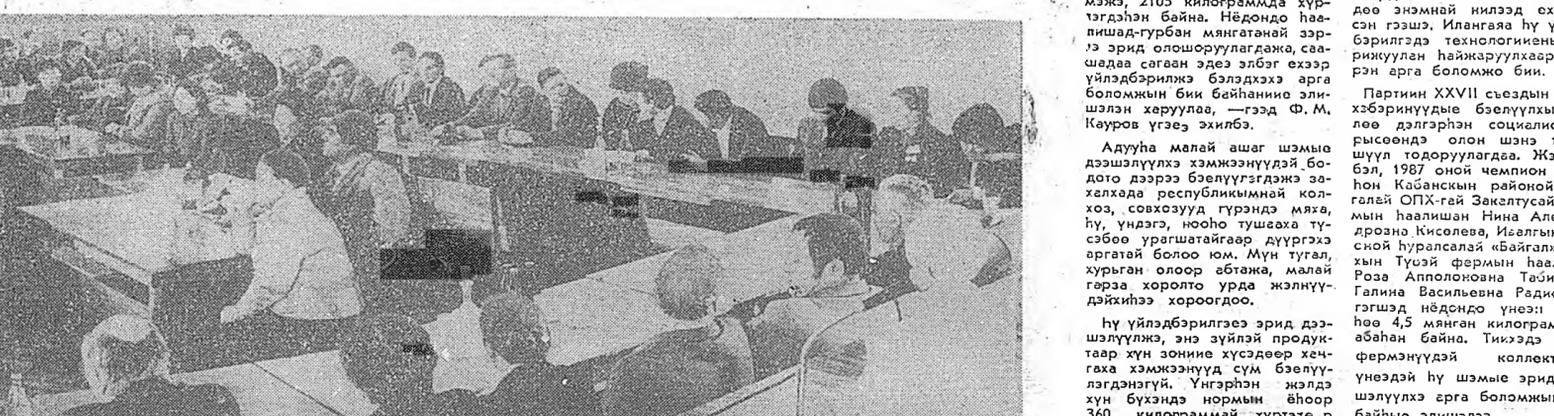
хү шэмээ дээшлүүлгээр шэ-лишадэй заншалта уулзалга бо-ложо үгэрлөгшэ. Саанадаа һү үй-лэдэрилгэ эршэмтэйгээр дээ-шлүүлхын тула үнээдэй үлгэ-рлэһын һайжаруула, түрүү тех-нологий хэрэглэхэ болоо. Илангаа фермизуудтай ажа-лые хүсэд оньһожоруулаха, тэ-жээлэһи цехүүднээ мүнөөнэй эрилтын өһоор түхээрхэ бо-лоһондэй гэжэ нүхэр С. Н. Буддаеа тэмдэглэжэ.

Сагаан эдэ элбэг эхээр үй-лэдэрилгэ арга боломжотой байһыемнай түрүүшүүлэй туй-лаан амжалта элишлэлэй ха-руулаа. Дүрбэн жэлэй саада-тээ республикадаманай орой-доол 52 һааһиһын гурбан мян-гангай эрэгдэ тарһан байбал, мүнөө 309 һааһиһын имэ дүй түлгэнхай. Тэрэ тоодо 41 һаа-лишан үнээн бүриһөө 3500 ки-лограммһаа өхэ һү абаа. Дүр-

бэн жэлэй саада тээ һү һааһи-н оройдоол 4 фермын коллектив гурбан мянгангай хилдэ хү-лэдэрилгэ эршэмтэйгээр дээ-рлэн байбал, 1987 оной дүн-дээр 26 фермэ гурбан мян-гангай эрэгдэ гаранхай.

Ажалла хамтын подряда гурмаар эмхидхэнэ, ажахиин тоосоо үргэнөөр нэбтэрүүлгэн коллективүүд үнээдэйгээ һү шэмье дээшлүүлнэ. Тиймээдэй түрүүшүүлэй дүй дүршэл, онол аргануудые олоной шадабары болохо гэжэ мүнөөдэрэй-най гол зорилго мүн.

Байһаа ондо һаалишадай ур-да эхэ зорилгонууд табигдан-хай. Үнээн бүриһөө 2300 кило-грамм һү һааһиһын түлөө бүхы хүсэл элсүүлэжэ ёһотойбди. Энэ жэлэй нөвөндондойһондо он-доохон байха. 1988 ондо бу-хын табан жэлэйһинэй дүнгүүд уридшалан элишлэгдэхэ эг-дэ партиин Бүхэсоюзна XIX

С. БАЛДУЕВАЙ ФОТО.

ОЛОНОЙ ОРОЛДОЛГО ХЭРЭГТЭЙ

Уян станиц хүртэр 178 километр түмэр харгы электржүүлэгдэж, бүх социаль-ноосой комплексууд сэг үргэлжин ашгагдалаа тушаагда. Хараалагдаһан болзоороо гурбан һараар урид энэ уясток сэг үргэлжин ашгагдалаа тушаагдажа, гүрэнэй нилээд сэх мүнгэ зоори, барилгын материал алмагдаһан, өрбалагдаһан байна.

Тус уястогтой транспортна барилгашад байгша ондо Шэнэ-Уяан-Ангаракан гэхэн 102 километр түмэр харгы электржүүлжэ, бүх социаль-ноосой комплексуудтайнь сэг үргэлжин ашгагдалаа тушаагда. Энэ барилгашад «Нижнеангарскострой», «Запобстроймеханизация», «Мостострой-9», «БМ-Стройтехмонтаж» болон бусад туснуудай хүдэлмэришэд, Литвагай, Армонин ССР-нүүдэй түлөөлгүшэд хабаадла-сажа, жэлэй эхинээс эхэ хэмжээнэй ажал хэжэ байна. Энэ уястогтой барилгашад түмэр харгы станцинуудыг, разьезднуудыг, виозалнуудыг, социаль-ноосой комплексуудыг бодхоожо, электрэн элшэ хүсэ дамжуулаа лини татана. Алишье уясток дээрэ эршэтэ ажал өрбөлөн бусална.

«Нижнеангарскострой» трестын барилгашад арга боломжнуудаа хайса хаража уюуд, Шэнэ-Уяан-Ангаракан

гэхэн түмэр харгы электржүүлжэ хүдэлмэришэ ионини 28-да дүүргэжэ, КПСС-эй XIX Бүхэсоюзна конференциин нээгдэхэ үдэрэй ажалай бэлэ-гүрдээр утгаха гэхэн үүсхэл гаргаа бэлэй. Субподрядна, мүн бусдынь организацинуудай хүдэлмэришэд энэ һайн һайхан үүсхэлэнь дэмжэжэ, энэ үдэр Ангаракан станиц хүртэр электржүүлэгдэжэ ябуулаа гэхэн шидэхбэри булта-база баталан абаһан. Игэ-жэ барилгашад урдаа хүнгэн тэсэ зорилго татба гэхэдэ, алдуу гарахгүй. Барилгашад энэ бүхэ хараа зорилго-нуудаа бодото дээрэнь бэлэ-гүлдэ талаар юун хэгдэжэ байна гэхэдэ? Энэнь тухай һайша Шэнэ-Уяан поселогто үнгэргэгдэһэн районий парти-нон-ажахын эдбхитэдэй суглаан дээрэ шангхан хоор-лодоён болобо.

«Нижнеангарскострой» тресты эрхилгшэ А. П. Романов энэ суглаан дээрэ элд-хэл хэгдэжэ, барилгашад, ажал хэргэ тухай тобохоонор хоорэжэ үгэб. Шэнэ-Уяан-Ангаракан гэхэн түмэр харгы ионини 28 болотор, сүм электржүүлжэ дүүрэн арга болом-жо бин гэжэ суглаанда хабаа-длагдаһан һайн ойлгожо абаба. Тус трестын коллектив парти-нон организациин хүтэлбэ-ри дорой яһала гэмгүй үрэ-дүнгүүдэ туйлана. Элдхэдэ-һын мэдүүлгэһэн ёһоор, трес-

тын партинон организаци ху-билгэн шэнэхдэлгэе зүбөөр хүтэлбэришэ, үйлдэбрийн ашгэ үрмэ дэшлүүлэхэ талаар эхэ хэмжээнэй ажал ябуула-нуудыг бэлүүлнэ гэдэ ойлго-хоор.

Тибэ ябашье барилгаша-дай ажал хэргэ дутуу дунда юумэн олон дайралдана. За-рим уястогтой хүдэлмэришэ-д, материалгүй, минн һуу-ха баатай болоно.

— Минни хүтэлбэрилдэг бри-гадин коллектив Уяан-Ангаракан гэхэн уястогта гурба-дай хараа хүдэлжэ байна. Бидэ үдэр бүрингөө даба-ри үлүүлэхэ оролдобоиди. За-римдаа хиринсэ, түмэр-бетон хэргэсэлнүүд дуталдана. Трес-тын гү, али посэдын хүтэл-бэрилгэшэдэ хонходохо гэхэдэ, дүтэ тойрон телефон байхагүй. Трестын хүтэлбэ-рилгэшэд холын уястогтойда эхэл үсөөн харагдажа, гэжэ барилга-хабаралтын 608-дахи посэдын бригадир А. И. Хандархаев үгэ хэлэхэдэ тэм-дэглэб.

Барилга-хабаралтын 669-дахи посэдын прораб А. Д. Аполонский үгэ абажа, кол-лективэйгээ ажал хэргэ тухай тобохоонор хоорэжэ. Тус посэдын хүдэлмэришэд энэ харгы дээрэ миллион түхэри-гэй барилга хэжэ даабартай. Эндэ гурбан бригада амалла-на. Эдээр түмэр замтай вок-

зал, уһа сээрлэхэ түхээрлэг-нуудыг бариха даабартай. Тэсд материал долоо дутала-на. Түмэр замшад багонуудыг эхэл һаатуулаха асарна.

Тихэдэ «Запобстроймеханизация» трестын жолоошод, механизаторнууд түмэр замтай далан бодхооо хүдэлмэришэ-хилэ. Онһожоруулагдалам 138-дахи, 161-дахи, 135-дахи колононуудай коллективууд жэлэй эхинээ энэ хэроусал-гатай уясток дээрэ ажалла-жа, үдэр бүрингөө даабари үлүүлхын тула бүхэ хүсэ ша-длаа элсүүлэ. Эрхмэй эр-хэмүүд энэ барилгада элгэг-дэришэ. Ленинскэ комсомо-лой шангай лауреат Николай Колесовой бригадин гэхүүд эршэтэ амалараа шалгарна.

— Бидэ үнгэрэн жэл транс-портна барилгашад, гэр-нэй субподрядничинуудыг, Се-веробайкальскэ-Шэнэ-Уяан гэхэн 178 километр харгы сэг үргэлжин ашгагдалаа тушаан абаа һэмди. Энэ харгыгаар мүнөө электржүүлжэ ябана. Юу хэлэхэ даа, түмэр хар-гын шанарын яһала гэмгүй һайн. Уяан-Ангаракан гэхэн түмэр харгы объектнууд мүн лэ һайн шанартайгаар хэгдэхэ бээ. Тимэхэл бидэ энэ шухалын шухала барилгашад хэргэстэ эхэлэ сэг болзоороо хүргэ-хэди.— гэжэ Северобайкаль-скийн түмэр замтай отделинчин начальник В. Д. Кутузов һай-дуулба.

Хойто-Байгалэй районий партинон эдбхитэдэй суглаан дээрэ олон хүн үгэ хэлэ. Эдэ-р гол түлэб партинон табиг-нан социаль-экономическа хүгжэлтэе хурдахаха, бүхэ хүдэлмэри хубилган шэнэхэ-гээр зорилгоонуудыг хэр эр-гээр бэлүүлжэ байһан тухай-гаа хоорлодо. Тихэдэ барил-гашад байдал һуудал тушаа эхэ һанал табигдангүй гэдэ тэмдэглэб. Жэһэнэ, БАМ-ай барилгашад дунда мэдээжэ болонһон барилга-хаб-саралгын 708-дахи посэдын хүдэлмэришэдэ гэгэтэ, жур-нал асаргададаггүй, телеви-зор, радионы үгы байха юм.

— Эндэ партинон, профсо-юзой организацинууд эмээ-тэй. Тэдэрэн шөөл һулаар хүдэлнэ, эдэбхи үүсхэл гарга-нагуй. Хубилган шэнэхдэлгэ-район дотор шөөл һулаар бэлүүлэгдэнэ. Дутуу дунда-нуудыг дары усалхаха ёһо-тобди.— гэжэ, Северобайкаль-скийн горкомой нэгдэлэй секретаря В. А. Никитинский хэлэ.

Суглаанда КПСС-эй Буря-дай обкомой секретарь Ф. В. Ходяковский хабаадласажа, коммунистинуудай хэроусал-гыг үүргэ нулооо дэшлүүл-гэди, дутагдалнуудаа сэг дары усалхаха тухай заһан байна.

Суглаанда хабаадлагдай баг-шан оной ионини 28-да, Бүхэ-союзна XIX партинонференциин урда тэс Ангаракан хүртэр түмэр харгын барилга дүүргэ-жэ, сэг үргэлжин ашгагдала тушааха гэхэн шидэхбэри нэгэн дуугаар баталан абаба.

ХҮСЭЛӨӨ АЖАЛ БАТАДХУУДА

Сага гээшэ ямар түргэнөөр үнэгэрэ Кремлин Сөсэднүүдэй ордонд эхэ ушар ально-экономическа хүгжэлтэе бүхэ хэдэ хабаадлаһанда урмашан агаһаг болно. Тэрэ хабаадлаһанда урмашан агаһаг болно. Тэрэ хабаадлаһанда урмашан агаһаг болно.

Хөөр жэлэй үнгэрөөд байхада, тус тус татаба. Сөсэдэ боложо байһан хубилтануудыг технологи-аргагүй. 1987 онһоо совхозной ажил талаар го-донь цехүүд эмхидхэгдэнхэй. Цехүүдэ, Тингээдэй, эрдэм мэдээстэй хүнүүд томилогой ямар ра-кетээр хангалгын гуримда оробо.

Хууль хоёр жэлэй туршада амалһаа, зуу га-рябуулаа дүүргэжэ. Ажамы дотор зэмдэ гаргаха шууд ялон болно. Эрхим хаалишад үнэмэй эрхэ-кова, Г. Жимбиева, А. Мухомеджанов гү? Тэрэ-С. Воробьева, М. Плешакова, В. Шормоода саасуу-лоо. Саашада тэжээлэй база һайн. СССР-тэ һу хаалин коллективууд энэ клубэй дүшэн жэлэй-Энээндэнэ найданбади. Барг бэрэ жэдэжэ байха-байна. Нэн түрүүн В. Долоубеев Н. Хостокто, «Со-сөсэдэ» хэдэн ра-кетээр хангалгын гуримда оробо.

Хочин ажал тухай хэлэхэ болоо һаа классрай тэмдэглэгтэй. Энэ хадаа хурдаха «Сөсэдэ» ракета-байлаха харууһалга болно. Ахалагай Е. Банзаргашева, Г. Дарибазарова гүрэн хабартай-рэ тус тустаа 3300 түлгэ мүнөө хэрүүд гурбан тоно-ёорингоо ажал тухай хоёр үгэ тэрэбитада гар-Урда жэлүүдэдэ зуун эхэ хонинһоо 100-хан байгаба. Мүнөө жэлдэ урданыг-һаа гэжэ хабаараа оролдогоһон гэжэ.

КПСС-эй XXVII сургууль делегат, Хөрөнүүдэй уламжолот совхозной Наукуунда ох хубилгал хилэнхэй. Нэ хүдэлмэришэ аргаар үгэ уршаа-һа гэжэ эр-гээрэнэ. Тимэхэл эр-гээрэнэ да-болонһон лэ партинон-ноосой суглаан дээрэ хуби-жээдэ хэр эргэ-хэжэ энэ тэрэ-зоһоһондэ.

ЕСТВО. ДС-Игаа револу-циониде уламжолот совхозной Наукуунда ох хубилгал хилэнхэй. Нэ хүдэлмэришэ аргаар үгэ уршаа-һа гэжэ эр-гээрэнэ. Тимэхэл эр-гээрэнэ да-болонһон лэ партинон-ноосой суглаан дээрэ хуби-жээдэ хэр эргэ-хэжэ энэ тэрэ-зоһоһондэ.

Селекционно-үүлтэр үлэмэй хүдэлмэришэдэ — онсо

Республикин эрхим хаалишадэй аманшала тулаагада хабаадлаһан үгэ хэлэһэн Прибайкальскын районий «Ильинский» совхозой Покровскийн хаалин фермые даагаа А. И. Молюков коллективэйгээ туй-лан амжалта тухай тогтожо хоорэжэ зуураа, бүхэ амжал-тын май малай селекцион-нуудтай хайжаруулаа хүдэлмэ-рээ гуримшууһанай аша үрэ-гэжэ тэмдэглэб. Сагаан эдэ-лэбг эхээр үйлдэбэрилжэ эрилтын табигдаа байһан мүн-өө үедэ дурсагдаша фермэ-гурбан мянгангай дабаа даба-хай. Хэрбэ 1986 ондо энэ үнэгэрэ бүрнөө 3000 килограмм һу хаалин ори ганца хаалишан байһан һаа, мүнөө долоон хаалишан нимэ дун туйланхай.

Дурсагдаша фермэдэ һу шэм-ээтэй үнэгэрэн гунжан байха-һаа тодорюулагдана. Хаалишад-дын дабаа абан гунжанууда-да тулгалтаһаан хойшо һай-наар хэрүүлһан, олон удаа һаажэ, һу шэмэнь тодорхой-лоно. Хэрбэ нүгэй байгаа һаань, тулгалтуудынь тусгаар тэмдэ-глэжэ, саашада фермэе шэ-нэлжэ хайнаар хэрүүлһан. Үнэгэрэн хоёр-гурбан жэлэй туршада табигдалгагүй нимэ туршада табигдалгагүй ашаар дээрэ фермэдэ һу шэмээтэй симментал үүлтэрэй һурга мал бин болгоо.

Ажахын тоосооной гурим нэбэрүүлжэ, гбанан ашаг ол-зоороо ажангаһаа гаргашье оролоо, өһөндөнгөө олоһон мүнгэ зөөрөө өһөндөнгөө хан-гаа экономикаса шэнэ онло-рга хэрэгжлээ захалһан тус ажахын хаалишад үрхэрдэ һу шэмээтэй үнэгэрэн олоһоруул-жа хаалишад зоотехническэ завабрийн ёһоор абуулаха зо-рилоготой амаллана гэжэ үгэ хэлэжэ тэмдэглэб.

Үнэгэрэ бүрнөө һу эхээр һаа-хын тула гансаһе һайнаар хэрүүлһан, ганса бэшэ, мүн эхэ малай һубайрагатай эрмэ тэмдэглэжэ, энэ талаар горитой-орш, дэлиһе улам шангад-ха ёһотойбди гэжэ энэ суг-ларгаһад нэгэн һаналтайгаар мэдүүлэб.

Саашада һу хаалин фер-мануудтэ хүнүүдэй ажалай, ажа-һуудалай, амаралтын эрхэ бай-далы һайн болгохо, хүндэ хү-дэлмэри али болохоор онһо-нохоор хурдтай, тэндэй түхээр-лэгдэнэ һаагдугуйгоор хүдэл-гэжэ хэрэгтэй гэжэ хүнүүд хэ-лэнэ. Ажахын тоосоо, хамтын

жарууны түлэб һу шэмээтэй үнэгэрэнэ да-болонһон лэ партинон-ноосой суглаан дээрэ хуби-жээдэ хэр эргэ-хэжэ энэ тэрэ-зоһоһондэ.

Мун энэнь тухай Эздын рай-оний Ленинэй нэрэмжэтэ кол-хозной булагай фермые даагаа А. Г. Югова тогтожо хэлэ. Үн-гэрэн хоёр жэлдэ энэ коллек-тив үнэгэрэн бүрнөө һу һаажэ 1300 шаху килограммаар дэ-ржүүлэб. Нэдоно эрхмэй тү-рүү, хаалишад В. И. Иванов, Л. Ф. Негашев, Н. Ф. Бала-дина гэгшэд үнэгэрэн бүрнөө 3322—3530 килограмм һу һаа-һан байна. Нэгдэхээр, ежэһын гүйдэд тоосоо, хамтын подряд нэбэрүүлжэ, хүн бүхэнэй зо-хиолсын мурьсоо аша үрэйгэ-рөө эрхмидхэдэ болоһоной ашаар лэ фермынхид һу эхээр һаана. Хоёрдохёр, коллектив-нэе бэхмүүлжэ, эрмэй эрмэй-гээр, нэгэ хүсэл эрмэлзлэлтэй-гээр хүдэлдэг болгохо хэрэгтэ онсо анхараал хандуула. Ажал-даа хүнүүд энэ хүдэлжэ, хам-тын оролдогоһон үйлдэбэри-шэ, илангаяа экономикаса жооһон сэхэ дулдаһана бшуу. Хүдэлжэ хэдэн жэлдэ эндэһэ нэгшэе хаалишан гаража ошоогүй. Харин энэ эржэ хүдэлжэ дуратай зон тон олон.

Эдэнь жэшээгээр хүдэлжэ, һүүлэй хоёр жэл соо коллек-тивэйгээ үрэ дүнгүүдэ хай-шан гээд эрид дэшлүүлһэн, республикин гурбан мянгангай клубта ороһон тухайгаа энл колхозой Бага-Нериний фер-мые даагаа В. С. Колесникова хоорэ.

Унэгэрэн бүрнөө һу эхээр һаа-хын тула гансаһе һайнаар хэрүүлһан, ганса бэшэ, мүн эхэ малай һубайрагатай эрмэ тэмдэглэжэ, энэ талаар горитой-орш, дэлиһе улам шангад-ха ёһотойбди гэжэ энэ суг-ларгаһад нэгэн һаналтайгаар мэдүүлэб.

Саашада һу хаалин фер-мануудтэ хүнүүдэй ажалай, ажа-һуудалай, амаралтын эрхэ бай-далы һайн болгохо, хүндэ хү-дэлмэри али болохоор онһо-нохоор хурдтай, тэндэй түхээр-лэгдэнэ һаагдугуйгоор хүдэл-гэжэ хэрэгтэй гэжэ хүнүүд хэ-лэнэ. Ажахын тоосоо, хамтын

жарууны түлэб һу шэмээтэй үнэгэрэнэ да-болонһон лэ партинон-ноосой суглаан дээрэ хуби-жээдэ хэр эргэ-хэжэ энэ тэрэ-зоһоһондэ.

Мун энэнь тухай Эздын рай-оний Ленинэй нэрэмжэтэ кол-хозной булагай фермые даагаа А. Г. Югова тогтожо хэлэ. Үн-гэрэн хоёр жэлдэ энэ коллек-тив үнэгэрэн бүрнөө һу һаажэ 1300 шаху килограммаар дэ-ржүүлэб. Нэдоно эрхмэй тү-рүү, хаалишад В. И. Иванов, Л. Ф. Негашев, Н. Ф. Бала-дина гэгшэд үнэгэрэн бүрнөө 3322—3530 килограмм һу һаа-һан байна. Нэгдэхээр, ежэһын гүйдэд тоосоо, хамтын подряд нэбэрүүлжэ, хүн бүхэнэй зо-хиолсын мурьсоо аша үрэйгэ-рөө эрхмидхэдэ болоһоной ашаар лэ фермынхид һу эхээр һаана. Хоёрдохёр, коллектив-нэе бэхмүүлжэ, эрмэй эрмэй-гээр, нэгэ хүсэл эрмэлзлэлтэй-гээр хүдэлдэг болгохо хэрэгтэ онсо анхараал хандуула. Ажал-даа хүнүүд энэ хүдэлжэ, хам-тын оролдогоһон үйлдэбэри-шэ, илангаяа экономикаса жооһон сэхэ дулдаһана бшуу. Хүдэлжэ хэдэн жэлдэ эндэһэ нэгшэе хаалишан гаража ошоогүй. Харин энэ эржэ хүдэлжэ дуратай зон тон олон.

Эдэнь жэшээгээр хүдэлжэ, һүүлэй хоёр жэл соо коллек-тивэйгээ үрэ дүнгүүдэ хай-шан гээд эрид дэшлүүлһэн, республикин гурбан мянгангай клубта ороһон тухайгаа энл колхозой Бага-Нериний фер-мые даагаа В. С. Колесникова хоорэ.

Хаалишад мурьсоондэ үргэн дэлиһэ!

ШЭНЭ АМЖАЛТА ТУЙЛАХААН

(Түгэсхэл. Эхинийн 1-дхи ноурт).

Сагаан эдэ элбэг эхээр үй-лэдэбэрилжэ гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Түрүүшүүлэй туйлаһан дунгуудыг шэнжэлэн хараха-да, фермэ бүхэндэ хэрэгжлэг-дээгүй нөөс арга боломжну-уд яһала бин байна. Тодор-хойбол, республикинмай ажа-хынуудта бүхэ хаалишад ха-хадын үнэгэрэ бүрнөө 2000 килограмм һаа һу хаалин байна да юм. Илангаяа Барга-жанай Хөгтын, Захаминэй, Хэжэнгийн районуудта үнэгэрэ бүрнөө жэлдэ 1700—1900 килограмм һу һаа абана. Сааша-да эдэ районуудта үнэгэрэй һу шэмэ дэшлүүлхын тула түрүүшүүлэй онло арга, дүй дүршэлиг шэнжэлжэ, олоной шадбари болгохо хэрэгтэй. Жэл бүхэндэ хаалин фермэ-нуудтэ залуушуул — үсгэлдэр-эй һурагшад хаалишан боло-хоор ажаллаха эрэдэг гэжэ. Зүүгэр эдэрэнэй дүй дүршэлгүй, арга шадбаригүй байдаг, Тимэхэл үнэгэрэй хаалишад, фермэнүүдэ даагдажа, мэргэжэлтэд залуушуулаа зүб-шэл, завабери үгэжэ, али боло-хоор туһаламжа үзүүлэ ёһотой. Залуушуулыг һурган хүмүүжүүлбэл, саашада ам-жалта туйлахади.

Һу үйлдэбэрилжэ һалбарине эршэтэйгээр хүгжөөжэ гээшэ мүнөө шухала. Һүүлэй жэл-үүдтэ республикинмай эрхим ажахынуудта поточино-совхозой аргаар һу үйлдэбэрил-жэ гурим үргэнээр нэбэрүүл-гэжэ заһала. Тусхайбал, 10,6 мянган үнэгэрэ 26 фер-мэдэ илгэжэ үнэгэрэ нэбэрүүл-гэжэ, аша үрэйгөөр эр-хэмүүлэжэ. Тимэ гэгшэ Тарба-гатай, Хорин, Бүхүүрай, Ка-банскийн, Сэлэнгийн районууд-дай ажахынуудта эршэтэй технологи нэбэрүүлжэ хүдэл-мэри шэрхүүгаар ябуулагдана. Тэршэлэн фермэнүүдтэ хай-лашад хүдэлмэришэ хоёр халаанда эмхидхэхэ ажал ябуу-лагдангүй. Мүн республикин 371 фермин оройдоон 70 про-центин ажалла хамтын подря-дай гурмаар эмхидхэнхэй. Мухар-Шэбэрэй, Прибайкаль-скын, Тарбагатай, Захаминий рай-онуудта подрядтай гурим үргэ-гээр нэбэрүүлгэдэнэ. Ажалай эмхидхэнхэй түрүү арга үргэ-нээр нэбэрүүлгэдэ дээрэнэ олонхи ажахынуудта үйлдэ-бэрилһэн һунаһын өөрын үнэ сэн эрид дошоолуулагдангүй. Һүүлэй дунгөөр Хойто-Байга-лай райондо хаагдаһан һунай центнер бүхэнэй өөрын үнэ сэн 91,33 түхэригтэ, харин Ба-унтын райондо 90,4 түхэригтэ болоһон байна.

Фермэнүүдэ комплексноор онһожоруулаха хэрэг һанаһан-да хүрмээр ябуулагдангүй, бүхэ дээрэ фермэнүүдэй 36 процентин онһожоруулагдан-хай. Баргажанай, Захаминэй, Яруунын районүүдэй ажахы-нуудта хаалин фермэнүүд комплексноор онһожоруулаг-

дангүй гэхэ гү, али энээндэ онсо анхараал хандуулагдан-гүй.

Үнэгэрэй һубайрагыг усаа-даха сэг туһаа. Мүнөө үедэ Хэжэнгийн, Хурамхаанай, Ба-унтын районүүдта зуун үнэгэрэ бүрнөө 55—64 түгал абана. Саашада хаалин мал үсхэ-бэрилгыг эршэтэйгээр хүг-жөөһын тула селекционно — үүлтэр хайжаруулаа хүдэлмэ-ригөө һайнаар ябуулаха, мүн — һу шэмээтэй үнэгэрэ олошо-руулаха болоһонди. Тэршэлэн фермэнүүдэй түрэгүүдэ шэмэ шанартай нэбэрүүлжэ гүйдэд хангаха гээшэ онсо шухалада тоолодоно. 1987—1988 онууд-дай үбэлжэлгын үедэ нимгын адууһа малда буйдоо 667,5 мянган тоно тэмдэглэй өднө-цын хэмжээнэй тэмдэглэ бэлэ-дхэгдэ гэхэ гү, али хэрэгжмэ-жээ 76,6 процент хангаһан байнабди. Энэмайн условоно мал бүхэндэ 9,2 центнер тэ-жээлэй өднөцэ болоно. Малай тэмдэглэй муу шанартай-гаар бэлэдхэгдэдэг дээрэнэ тэмдэглэ эхээр гаргашалагдана. Мүнөө үедэ бин байгаа бүхэ тэмдэглэ шанаржуулан буй-луулаа, эдюулаа эрилтэ табиг-данга. Илангаяа болок, витамин болон углеводоор дутамаг мүн-өө үедэ малай тэмдэглэй эһэ-жэ буйлууулаха ашгагтай. Жэ-шээлбэл, Тарбагатай районий ажахынууд һүүлэй хоёр жэлэй туршада үнэгэрэй нимэ аргаар бэлэдхэгдэн тэмдэглэ эдюулаа-һа ашаар үнэгэрэ бүхэнэйгөө һу шэмэ 712 килограммаар дэшлүүлэб. Тимэхэл үйлдэ-бэрилгэдэһэн һунай центнер бүхэндэ тэмдэглэй гаргаа 33 процент хороогодо. Мүн һу-наһын өөрын үнэ сэн 6 про-центээр дошоолуулагдана. Һү-үлэй жэлүүдтэ Ивалгийн рай-ондо энэ талаар һайн дүн туй-лагданхай. Үнэгэрэ һу шэмэ 564 килограммаар дэшлэ-жэ, нэдоно эрхмэй ажахы-нууд үнэгэрэ бүрнөө 2575 кило-грамм һу хаалин байна. Мүн-өө тус райондо үдэр бүри 262 тоно эһэгдэн тэмдэглэ бэлэдхэгдэнэ. Зүүгэр респу-бликин ажахынуудта тэмдэглэ эһэгдэ дүй дүршэл удаанар дэшлэрүүлгэдэнэ.

Байгша ондо условоно мал бүхэндэ 18 центнер тэмдэглэй өднөцын хүртэхөөр тэмдэглэ нөөсэлжэ абаха хэмжээнүүд хараалагдаһанхай. Тэмдэглэ эхээр үйлдэбэрилжэ гээшэ гол зо-рилогинмай нэгэ хубин мүн. Тэмдэглэй шанар дэшлүүлжэ гээшэ онсо шухала зорилго гэхэ юм.

Малай үбэлжэлгын эхинээс хойшо дүрбэн һара үнэгэрөө. Энэ үе соо нимгын адууһа малай үбэлжэлгэ нилээд өрбө байдалда үнгэргэгдэжэ байна. Һүрэг адууһа малаа һайнаар ондо оруулхын тула бүхэ тэ-жээлээ ашгагтайгаар гаргашал-жа, эхэ продукция үйлдэбэрил-жэ бэлэдхэгээр бүхэ хүсээг элсүүлжэ ёһотойбди гэжэ нү-хэр Ф. М. Кеуров хэлэ.

Мун энэнь тухай Эздын рай-оний Ленинэй нэрэмжэтэ кол-хозной булагай фермые даагаа А. Г. Югова тогтожо хэлэ. Үн-гэрэн хоёр жэлдэ энэ коллек-тив үнэгэрэн бүрнөө һу һаажэ 1300 шаху килограммаар дэ-ржүүлэб. Нэдоно эрхмэй тү-рүү, хаалишад В. И. Иванов, Л. Ф. Негашев, Н. Ф. Бала-дина гэгшэд үнэгэрэн бүрнөө 3322—3530 килограмм һу һаа-һан байна. Нэгдэхээр, ежэһын гүйдэд тоосоо, хамтын подряд нэбэрүүлжэ, хүн бүхэнэй зо-хиолсын мурьсоо аша үрэйгэ-рөө эрхмидхэдэ болоһоной ашаар лэ фермынхид һу эхээр һаана. Хоёрдохёр, коллектив-нэе бэхмүүлжэ, эрмэй эрмэй-гээр, нэгэ хүсэл эрмэлзлэлтэй-гээр хүдэлдэг болгохо хэрэгтэ онсо анхараал хандуула. Ажал-даа хүнүүд энэ хүдэлжэ, хам-тын оролдогоһон үйлдэбэри-шэ, илангаяа экономикаса жооһон сэхэ дулдаһана бшуу. Хүдэлжэ хэдэн жэлдэ эндэһэ нэгшэе хаалишан гаража ошоогүй. Харин энэ эржэ хүдэлжэ дуратай зон тон олон.

Эдэнь жэшээгээр хүдэлжэ, һүүлэй хоёр жэл соо коллек-тивэйгээ үрэ дүнгүүдэ хай-шан гээд эрид дэшлүүлһэн, республикин гурбан мянгангай клубта ороһон тухайгаа энл колхозой Бага-Нериний фер-мые даагаа В. С. Колесникова хоорэ.

Унэгэрэн бүрнөө һу эхээр һаа-хын тула гансаһе һайнаар хэрүүлһан, ганса бэшэ, мүн эхэ малай һубайрагатай эрмэ тэмдэглэжэ, энэ талаар горитой-орш, дэлиһе улам шангад-ха ёһотойбди гэжэ энэ суг-ларгаһад нэгэн һаналтайгаар мэдүүлэб.

Саашада һу хаалин фер-мануудтэ хүнүүдэй ажалай, ажа-һуудалай, амаралтын эрхэ бай-далы һайн болгохо, хүндэ хү-дэлмэри али болохоор онһо-нохоор хурдтай, тэндэй түхээр-лэгдэнэ һаагдугуйгоор хүдэл-гэжэ хэрэгтэй гэжэ хүнүүд хэ-лэнэ. Ажахын тоосоо, хамтын

Хэжэнгийн районий Чисаанын совхозой хаалишан Х. Д. Лубсандоржиева.

Баргажанай районий Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хаалишан И. А. Ологов.

гын районий һуралсалай «Бай-галы ажахын тубэй фермын хаалишан Р. А. Табитуева нигэ-жэ хэлэб:

— Манайда тимэ ондоо нөөсашье үгы. Үнэгэрэмай үүлтэр һайн болонхой он ааб даа. Гэбшье эхэ һунай һаа-га, дадаг нөөсө ганса энэ бэшэ. Нэн түрүүн ажалдаа хэроу-салга хэртэйгээр хандаха, зоо-техническэ болон технологи-ческэ завабери наринээр са-хиха, үдэр бүхэндэ үнэгэрэ хэр-хэнгөө оролдогоно хүдэлжэ хэр-тэйгэй.

Һайн һайхан эдбхитээ залуушуулаа туһалажа, хэрэгтэй завабери үгэжэ байха хүнүүд тэдэри хажууда байхадаа тон тубатай. Манай фермэдэ үнэгэрэ нэй сууга хаалишад Л. Н. Со-нов, Г. В. Радюнова, Г. В. Вис-рушина, С. П. Степанова гэг-шэд нам мэтэ залуу хаалишад-тэй баян дүй дүршлөөрөө хубаладаг. Тэдэниэй дэмжэл-гэ, туһаламжаар бин үрэ дүн-гүүдэ жэл бүри дэшлүүлжэ, нэдоно үнэгэрэ бүрнөө 4550 килограмм һу һаагаба, Мүн хаажанай

